

Spis treści

WSTĘP (Janusz Tazbir) 5

I

MONARCHIA WCZESNOPIASTOWSKA

1–9 Tadeusz Manteuffel, 10–16 Jerzy Dowiat

1. Ziemie Polski przedchrześcijańskiej	11
2. Kształtowanie się państwa patrymonialnego	13
3. Monarchia Chrobrego	18
4. Trudności wzrostu	22
5. Kryzys i odbudowa władzy piastowskiej	24
6. Problem podziałów dynastycznych państwa	31
7. Seniorat	39
8. Pryncypat Kazimierza Sprawiedliwego i Leszka Białego	42
9. Skutki rozdrobnienia dzielnicowego	52
10. Ku zjednoczeniu	59
11. Przywrócenie królestwa	65
12. Walka o koronę polską	68
13. Nowy kształt terytorialny państwa	73
14. Król i stany	80
15. Przed zmianą dynastii	91
16. Epizod andegawski	96

II

SCHYLEK WIEKÓW ŚREDNICH

Stanisław Trawkowski

1. Trudne początki unii polsko-litewskiej	103
2. Wielkie wojny z Krzyżakami	110
3. Nauka i literatura w służbie społeczeństwa	115

4. Przemiany społeczno-gospodarcze w pierwszej połowie XV w.	124
5. Walka o dziesięciny i stosunek do husytyzmu	130
6. Między państwem zakonnym a Czechami husyckimi	133
7. Wzrost politycznej roli możnowładztwa	137
8. Rządy Oleśnickiego	141
9. Początki rządów Kazimierza Jagiellończyka	144
10. Zjednoczenie Pomorza Gdańskiego z Polską	147
11. Emancypacja szlachty	150
12. Jagiellońska polityka dynastyczna	156
13. Nauka i kultura na przełomie epok	159

III

EPOKA ODRODZENIA

Andrzej Wyczański

1. Charakterystyka epoki	169
2. Polska w stosunkach międzynarodowych I połowy XVI w.	170
3. Próby reform i ich upadek w I połowie XVI w.	179
4. Gospodarka polska XVI w.	183
5. Struktura i dynamika społeczna	194
6. Humanizm i początki reformacji	196
7. Śląsk i Pomorze	202
8. Zygmunt August – od konfliktu ze szlachtą do reform egzekucyjnych	205
9. O dominium maris Baltici	210
10. Kultura i umysłowość renesansowa	212
11. Bezkrólewie i pierwsza wolna elekcja	221
12. Batory i przewaga polityki zewnętrznej	224
13. Schyłek epoki	228

IV

PANOWANIE WAZÓW I EPOKA BAROKU

Janusz Tazbir

1. Polityczny kryzys Rzeczypospolitej	233
2. Próby podporządkowania Rosji i konflikt z Turcją	238
3. Stosunki społeczno-gospodarcze	243
4. Polityczno-prawna struktura Rzeczypospolitej	247
5. Doktryna i działalność kontrreformacji	249
6. Elekcja oraz panowanie Władysława IV	254
7. Sprawa kozacka i powstanie Chmielnickiego	257
8. Najazd szwedzki na Polskę	263
9. Pokój w Oliwie i sprawy wschodnie	267
10. Walka o reformę państwa i rokosz Lubomirskiego	268
11. Wojny z Turcją	271
12. Społeczno-gospodarczy kryzys państwa	275
13. Kwestie wyznaniowe	279
14. Sarmatyzm i kultura baroku	282

CZASY SASKIE I OŚWIECENIE

Emanuel Rostworowski

1. Rzeczpospolita pod berłem Wettynów (1697–1763)	295
2. Społeczeństwo i cywilizacja czasów saskich	308
3. Próby reform pod carską kuratelą (1763–1788)	319
4. Społeczeństwo i cywilizacja czasów stanisławowskich	332
5. Sejm Czteroletni (1788–1792)	350
6. Walka z przemocą	359

VI**PIERWSZY OKRES WALK O NIEPODLEGŁOŚĆ**

1795–1831

Władysław Zajewski

1. „Czy Polacy wybić się mogą na niepodległość?” (1795–1805)	373
2. Księstwo warszawskie i ziemie polskie pod zaboremami	380
3. Ziemie polskie w czasach Królestwa Polskiego (1815–1830)	394
4. Powstanie listopadowe 1830–1831	407
5. Powstanie w literaturze	418

VII**OKRES MIĘDZYPÓWSTANIOWY**

Janina Leskiewiczowa

1. Święte Przymierze wobec Polaków	425
2. Rolnictwo i przemysł	429
3. Przemiany społeczne	434
4. Ideowe prądy epoki	441
5. Wychodźstwo	443
6. W kręgu węglarstwa i Młodej Europy	447
7. „...niepodległa Polska demokratyczna będzie...”	449
8. Na prawicy	454
9. Wiosna Ludów	458
10. W połowie stulecia	465
11. Kultura doby romantyzmu	469
12. Powstanie styczniowe	476
13. Powstanie w twórczości naukowej i literackiej	486

VIII

NA PRZEŁOMIE STULECI

Krzysztof Groniowski

1. Okres popowstaniowy (1864–1890)	491
Polityka zaborców	491
Rozwój kapitalizmu	496
Nurty polityczne	504
Narodziny idei socjalistycznych w Polsce	512
2. Powstanie czy rewolucja – lata 1890–1914	517
Sytuacja polityczna	517
Gospodarka i społeczeństwo na przełomie wieków	525
Wzrost wpływów Narodowej Demokracji	536
Ruch robotniczy na przełomie wieków	544
3. Trzy czy jedna kultura	551
Oświata i nauka	551
Kultura pozytywizmu i Młodej Polski	561
4. U progu niepodległości 1914–1918	572

IX

DZIEJE II RZECZYPOSPOLITEJ

Marian Marek Drozdowski

1. Walka o granice i kształt ustrojowy	593
2. Konflikty polityczne 1921–1923	607
3. Wzrost tendencji stabilizacyjnych i kryzys parlamentaryzmu (1923–1926)	615
4. Po przewrocie majowym (1926–1929)	622
5. Lata kryzysu i depresji (1929–1935)	628
6. Ostatnie lata II Rzeczypospolitej	642
7. Kultura narodowa 1918–1939	657

X

W LATACH II WOJNY ŚWIATOWEJ

Eugeniusz Duraczyński

1. Wojna obronna 1939	671
2. Hitlerowski system okupacyjny	676
3. Polityczna i wojskowa działalność emigracji	687
4. Początki i rozwój konspiracji	697
5. Walka podziemna	710
6. Wyzwolenie ziem polskich	725

XI

POLSKA LUDOWA

Franciszek Ryska

1. Budowa podstaw socjalizmu (1945–1950)	739
Ziemia i ludzie	739
Rewolucja ludowo-demokratyczna	754
Zjednoczenie ruchu robotniczego	763
2. Lata planu sześcioletniego (1950–1955)	767
Konstytucja PRL	768
Przyspieszona industrializacja	770
3. Społeczeństwo socjalistyczne w rozwoju (1956–1970)	778
Pozycja Polski w świecie	783
Socjalistyczne przeobrażenia stosunków społecznych	786
4. O wyższą jakość pracy i życia (1970–1975)	792
Sytuacja polityczna i gospodarcza	792
Likwidacja zaniedbań – nowe inicjatywy	794
Nauka i kultura Polski Ludowej	802
Wkład Polski w dzieło odprężenia	808

WŁADZE PAŃSTWOWE	812
-----------------------------------	-----

BIBLIOGRAFIA	814
-------------------------------	-----

INDEKS	821
-------------------------	-----

SPIS MAP, WYKRESÓW I TABLIC	843
--	-----

SPIS ILUSTRACJI	847
----------------------------------	-----

TABLICE GENEALOGICZNE – Stanisław Trawkowski

MAPY WIELOBARWNE

PRINTED IN POLAND

Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1979 r.

Wydanie pierwsze

Nakład 150 000 + 320 egz.

1 egz. 50 000 + 320 egz. w grudniu 1979 r.

17 egz. 100 000 egz. w styczniu 1980 r.

Ark. wyd. 104,4. Ark. druk. 54,0

Papier offset 55 g, III kl. c. 500

Odzioł do składowania w styczniu 1979 r.

Przebieg do druku w listopadzie 1979 r.

Druk offsetowy w grudniu 1979 r.

Zapłać graficzne „Dziennik Słowa”

Nagrywanie – druk wykonany

Wydawnictwo Zakłady Kartograficzne

Na zam. 145/K79 C/37

Cena zł 350,-